

De raad van de gemeente Midden-Drenthe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 november 2014;

gelet op artikel 8 lid 1, aanhef en onder b, en artikel 8 lid 2 van de Participatiewet;

gezien het advies van de commissie Zorg en Welzijn;

besluit

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening individuele inkomenstoeslag 2015 gemeente Midden-Drenthe

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. *belanghebbende*: degene of het gezin, wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken;
 - b. *de wet*: Participatiewet;
 - c. *het college*: het college van de gemeente Midden-Drenthe;
 - d. *inkomen*: het inkomen als bedoeld in artikel 32 van de wet, met dien verstande dat voor de zinsnede 'een periode waarover een beroep op bijstand wordt gedaan' moet worden gelezen 'de referteperiode'. Een bijstandsuitkering wordt, in afwijking van artikel 32 van de wet voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoeslag als inkomen gezien;
 - e. *peildatum*: de datum waarop een belanghebbende voor het eerst voldoet aan alle voorwaarden voor de individuele inkomenstoeslag;
 - f. *referteperiode*: een periode van 36 maanden direct voorafgaand aan de peildatum.

Hoofdstuk 2 Recht op individuele inkomenstoeslag

Artikel 2 Langdurig, laag inkomen

1. Aan de in artikel 36, eerste lid, van de wet gestelde voorwaarde van het hebben van een langdurig, laag inkomen is voldaan, als op de peildatum en gedurende de referteperiode het inkomen niet uitkomt boven 100 procent van de van toepassing zijnde bijstandsnorm.
2. Indien het totale inkomen in de referteperiode € 540,- of minder boven de van toepassing zijnde bijstandsnorm uitkomt, dan wordt dit beschouwd als een marginale

- overschrijding van de inkomenseis en wordt voldaan aan de voorwaarde als genoemd in het eerste lid.
3. Indien het totale inkomen op de peildatum € 15,- of minder boven de van toepassing zijnde bijstandsnorm uitkomt, dan wordt dit beschouwd als een marginale overschrijding van de inkomenseis en wordt voldaan aan de voorwaarde als genoemd in het eerste lid.

Artikel 3 Zicht op inkomensverbetering

Aan de in artikel 36, eerste lid, van de in de wet gestelde voorwaarde dat de belanghebbende gelet op zijn omstandigheden geen zicht heeft op inkomensverbetering, is voldaan als de belanghebbende op de aanvraagdatum een ander inkomen heeft dan uit de Wet Studiefinanciering (WSF 2000).

Artikel 4 Recht op individuele inkomenstoeslag

Het college verleent een persoon op verzoek individuele inkomenstoeslag indien voldaan wordt aan de voorwaarden als opgenomen in artikel 36 van de wet en de Verordening individuele inkomenstoeslag 2015 Midden-Drenthe.

Artikel 5 Hoogte van de individuele inkomenstoeslag

1. De hoogte van de individuele inkomenstoeslag bedraagt per jaar: (bedragen per 1 januari 2014):
 - a. voor een alleenstaande: € 367,85;
 - b. voor een alleenstaande ouder: € 471,34 en
 - c. voor gehuwden: € 525,64.
2. Voor de toepassing van het eerste lid is de situatie op de peildatum bepalend.
3. Indien één van de gehuwden op de peildatum is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag ingevolge artikel 11 of artikel 13 van de wet, waardoor slechts één van de gehuwden recht op toeslag heeft, komt deze persoon in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag naar de hoogte van een voor hem of haar als alleenstaande of alleenstaande ouder geldende toeslag als genoemd in het eerste lid.
4. De in het eerste lid genoemde bedragen worden elk jaar per 1 januari aangepast met een percentage dat overeenkomt met het procentuele verschil tussen de gehuwdennorm, bedoeld in artikel 21, onderdeel c, van de wet per 1 januari van dat jaar en de gehuwdennorm, bedoeld in artikel 21, onderdeel c, van de wet van het daar aan voorafgaande jaar.

Artikel 6 Uitvoering

1. De uitvoering van deze verordening berust bij het college van burgemeester en wethouders.
2. Bij bijstandsgerechtigden die 36 maanden onafgebroken een uitkering in het kader van de WWB, dan wel de Participatiewet hebben ontvangen, wordt de individuele inkomenstoeslag ambtshalve verstrekt, zonder dat een schriftelijke aanvraag hoeft te worden gedaan.
3. De belanghebbende die niet tot de in lid twee genoemde groep behoort, dient een door het college vastgesteld aanvraagformulier in te vullen. Het recht in het daaropvolgende kalenderjaar wordt zo mogelijk ambtshalve beoordeeld en vastgesteld.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 7 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening individuele inkomenstoeslag 2015 gemeente Midden-Drenthe.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2015 onder gelijktijdige intrekking van de "Verordening Langdurigheidstoeslag najaar 2012 - gemeente Midden-Drenthe" die werd vastgesteld op 13 december 2012.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 11 december 2014.

de griffier,

de voorzitter,

C.J. Onderwater

T. Baas

Toelichting

Algemeen

Deze verordening werd gewijzigd in verband met de wijzigingen in de Wet Werk en Bijstand en de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015. Als gevolg van de nieuwe wetgeving vervangt de individuele inkomenstoeslag de Langdurigheidstoeslag die in 2004 werd ingevoerd. Net als bij de Langdurigheidstoeslag behoort men tot de doelgroep van de individuele inkomenstoeslag als men:

- a. langdurig een laag inkomen heeft;
- b. geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 Participatiewet en
- c. geen uitzicht heeft op inkomensverbetering.

Nieuw is dat bij de individuele inkomenstoeslag beoordeeld moet worden wat de individuele omstandigheden zijn met betrekking tot:

- a. de krachten en bekwaamheden van de persoon en
- b. de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Op grond van artikel 8, lid 1 onderdeel b, Participatiewet dient de gemeenteraad bij verordening regels vast te leggen met betrekking tot het verlenen van een individuele inkomenstoeslag. Deze regels dienen in ieder geval betrekking te hebben op de hoogte van de individuele inkomenstoeslag en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen "langdurig, laag inkomen" en "geen uitzicht op inkomensverbetering", zoals die in artikel 36, lid 1 Participatiewet worden gebruikt.

Artikelsgewijs

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Begrippen die in de Participatiewet of de Awb voorkomen, hebben in deze verordening dezelfde betekenis als in de Participatiewet of Awb. Ten aanzien van begrippen, die als zodanig niet in de Participatiewet of Awb zelf staan, is een definitie gegeven in deze verordening.

In artikel 1:2 Awb wordt belanghebbende gedefinieerd als "degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken". In deze verordening wordt onder "belanghebbende" mede verstaan het gezin. Door de term "gezin" op te nemen in de definitie, wordt voorkomen dat elders in deze verordening de term "belanghebbende" moet worden aangepast.

Met betrekking tot het begrip 'inkomen' is een van de Participatiewet afwijkende definitie opgenomen. Nu de wetgever de gemeenteraad opdracht geeft om in de verordening regels te geven met betrekking tot het begrip 'langdurig, laag inkomen', is de gemeenteraad bevoegd om dit begrip voor de toepassing van artikel 36, lid 1 nader te definiëren. Met de gebruikte definitie wordt aangesloten bij de in de bestaande uitvoeringspraktijk gehanteerde (en ook door de wetgever bedoelde) invulling van het begrip inkomen in artikel 32, lid 1 Participatiewet, doch wordt de wetstechnische imperfectie weggenomen.

Hoofdstuk 2 Recht op individuele inkomenstoeslag

Artikel 2 Langdurig, laag inkomen

Op de peildatum en in de drie jaren direct daaraan voorafgaand, mag het inkomen niet hoger zijn geweest dan 100% van het bijstandsniveau. Uitgangspunt voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoeslag is het inkomen op de peildatum. Als dat inkomen boven bijstandsniveau ligt, dan bestaat geen recht op individuele inkomenstoeslag.

Het tweede lid sluit aan bij de jurisprudentie op dit gebied. Marginale overschrijdingen van deze 100%-grens dienen genegeerd te worden (zie CRvB 19-08-2008, nrs. 06/1163 WWB e.a.). Op 27 maart 2012 heeft de Centrale Raad van Beroep deze overschrijding nader omschreven en gesteld dat gedurende (een deel van) de referteperiode die marginale overschrijding maandelijks niet meer dan € 15,- boven de van toepassing zijnde bijstandsnorm mag zijn. (CRvB 27-03-2012, nr. 10/2488 WWB, LJN: BW0068). In het tweede lid wordt daarom bepaald dat de marginale overschrijding gedurende de referteperiode van 3 jaar maximaal € 540,- (36 x €15,-) mag bedragen.

Bovengenoemde uitspraak van de CRvB impliceert dat ook in de peilmaand (op de peildatum) sprake mag zijn van een marginale overschrijding van maximaal € 15,-. Dit is opgenomen onder het derde lid.

Er is bewust niet voor gekozen om het recht op individuele inkomenstoeslag ook toe kennen bij een inkomen boven 100% van het bijstandsniveau. Van deze bevoegdheid wordt om twee redenen geen gebruik gemaakt. Ten eerste omdat het in aanmerking laten komen van

belanghebbenden met een inkomen van bijvoorbeeld 110% van de bijstand, niet valt te rijmen met de wettelijke uitsluiting van AOW-gerechtigden.

Zij zijn immers uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag, omdat hun inkomen al voldoende hoger zou zijn dan de bijstandsnorm voor belanghebbenden tot de AOW-gerechtigde leeftijd. Het hanteren van een grens van 110% zou daarom maken dat de uitsluiting van AOW-gerechtigden in dat geval strijdig is met het verbod op leeftijdsdiscriminatie zoals dat is vastgelegd in artikel 26 van Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten.

Ten tweede omdat dit ongewenste armoedeval-effecten in zich heeft. Door uit te gaan van 100% van het bijstandsniveau, hanteren wij dezelfde inkomensgrens als voor 1 januari 2009, toen deze toeslag nog niet gedecentraliseerd was. Hierdoor wordt bewerkstelligd dat in onze gemeente de armoedeval beperkt blijft. Als mensen nu iets boven bijstandsniveau komen, dan vervalt weliswaar het recht op de individuele inkomenstoeslag, maar kan er recht blijven bestaan op de uitkering voor activiteiten, indien men een inkomen heeft tot 120 % van de van toepassing zijnde bijstandsnorm.

Artikel 3 Zicht op inkomensverbetering

De raad maakt gebruik van haar recht om zonder nadere toetsing studenten als groep uit te sluiten van het recht op individuele inkomenstoeslag omdat gesteld kan worden dat zij zicht hebben op inkomensverbetering.

Dit artikel sluit aan bij het Armoedebelief in onze gemeente, waarbij studenten niet beschouwd worden als minima, omdat er dan zicht is op inkomensverbetering. Indien een van de echtgenoten op de peildatum Studiefinanciering ontvangt, dan bestaat er voor beiden geen recht op individuele inkomenstoeslag, omdat er zicht bestaat op inkomensverbetering.

Indien de belanghebbende op de peildatum een ander inkomen heeft dan uit Studiefinanciering, dan is het niet van belang of belanghebbende gedurende de referteperiode Studiefinanciering heeft ontvangen. Er wordt dan uitsluitend gekeken naar de hoogte van het inkomen gedurende de referteperiode.

Artikel 4 Recht op individuele inkomenstoeslag

In de WWB was er geen sprake van gemeentelijke beleidsvrijheid met betrekking tot het al dan niet toekennen van een langdurigheidstoeslag; als iemand aan alle voorwaarden van de wet voldeed, dan moest de langdurigheidstoeslag toegekend worden. In de Participatiewet is het verlenen van een individuele toeslag door het college, een kan-bepaling geworden. Hierdoor is het verstrekken van een individuele inkomenstoeslag een bevoegdheid geworden in plaats van een verplichting.

Dit betekent dat het college de mogelijkheid heeft om af te zien van het toekennen van een individuele inkomenstoeslag, ook al voldoet iemand wel aan de voorwaarden voor een dergelijke toeslag. Dit vindt de raad niet wenselijk. Daarom bepaalt artikel 4 dat het college individuele inkomenstoeslag moet verstrekken als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor.

In artikel 36 van de Participatiewet staat dat het recht op een individuele inkomenstoeslag is gekoppeld aan een individuele toetsing waarbij de volgende omstandigheden worden meegenomen in de beoordeling: de krachten en bekwaamheden van de desbetreffende persoon, alsmede de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Hiermee biedt de wet de mogelijkheid om bijvoorbeeld af te zien van het toekennen van een individuele inkomenstoeslag als iemand niet naar vermogen solliciteert of niet meewerkt aan

een traject. De raad is van oordeel dat het over het algemeen niet redelijk is om iemand voor hetzelfde feit zowel een maatregel op te leggen als het recht op een individuele inkomenstoeslag te weigeren.

Bovendien erkent de raad dat niet iedereen de arbeidsverplichtingen heeft en dat het daarom niet redelijk is om deze mensen alleen om die reden uit te sluiten van het recht op een individuele inkomenstoeslag.

De raad draagt het college daarom op om iedereen die voldoet aan de in de wet en deze verordening genoemde voorwaarden, een individuele inkomenstoeslag toe te kennen.

Artikel 5 Hoogte van de individuele inkomenstoeslag

Om niet jaarlijks de verordening aan te hoeven passen, is ervoor gekozen om de hoogte jaarlijks automatisch mee te laten bewegen met de bijstandsnormen. Omdat de bijstandsnormen in beginsel 2 maal per jaar worden geïndexeerd en de individuele inkomenstoeslag maar eenmaal, wordt steeds een vergelijking gemaakt met de bijstandsnormen per 1 januari van het voorafgaande jaar.

In het derde lid wordt een regeling overeenkomstig artikel 24 Participatiewet gegeven, voor situaties waarin bij gehuwden één van beiden is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag ingevolge artikel 11 of artikel 13 Participatiewet, terwijl er één rechthebbende overblijft.

Indien één van de gehuwden niet in aanmerking komt voor het recht op individuele inkomenstoeslag wegens het niet voldoen aan de voorwaarden als genoemd in artikel 36 Participatiewet en deze verordening, dan heeft géén van de gehuwden recht op individuele inkomenstoeslag. Het recht op individuele inkomenstoeslag komt de gehuwden immers gezamenlijk toe. Zij moeten daarom zowel allebei afzonderlijk als gezamenlijk aan de voorwaarden voldoen.

Twee voorbeelden: Als één van de gezinsleden ouder is dan 18 jaar, doch jonger is dan 21 jaar dan bestaat er geen recht op de individuele inkomenstoeslag, ook al is de andere belanghebbende ouder dan 21 doch jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd. Alle belanghebbenden moeten immers ouder zijn dan 21 jaar, doch jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd.

Indien een alleenstaande, een alleenstaande ouder of een van de gehuwden studeert en hiervoor Studiefinanciering ontvangt, dan betekent dit dat die persoon, of dat gezin, niet in aanmerking kan voor individuele inkomenstoeslag. In dat geval is er namelijk zicht op inkomensverbetering als bedoeld in artikel 3.

Artikel 6 Uitvoering

Bij huishoudens die langer dan 36 maanden onafgebroken een WWB- dan wel Participatiewetuitkering hebben gehad in onze gemeente, kan ambtshalve het individuele recht op individuele inkomenstoeslag worden vastgesteld, zonder dat nadere gegevens over inkomen of vermogen hoeven te worden opgevraagd.

Deze gegevens zijn immers bij de gemeente bekend.

In artikel 36, vierde lid Participatiewet staat dat artikel 43 Participatiewet (vaststelling op aanvraag) bij de individuele inkomenstoeslag niet van toepassing is. Hierdoor vervalt –alleen voor de hier genoemde doelgroep van degenen die onafgebroken 36 maanden een WWB- dan wel een Participatiewet-uitkering hebben ontvangen, de verplichting om de individuele inkomenstoeslag schriftelijk aan te vragen en kan de gemeente daar waar mogelijk overgaan

tot ambtshalve toekenning. Dit sluit naadloos aan bij ons Armoedebeleid dat als een van de doelen heeft om het niet gebruik van voorzieningen tegen te gaan.

Onmiddellijk gevolg van ambtshalve toekenning is namelijk dat het niet-gebruik van de regeling enorm wordt tegengegaan, omdat de in lid 2 genoemde groep zelfs geen eerste aanvraag hoeft in te dienen. Bij vervolgitkeringen van de individuele inkomenstoeslag kan bij mensen met een uitkering bij de gemeente, de reeds bekende informatie over de referteperiode worden betrokken.

Een voorbeeld: iemand die recht heeft op de individuele inkomenstoeslag en die na vaststelling van dat recht (wederom) een jaar lang een bijstandsuitkering heeft ontvangen, kan ambtshalve na 12 maanden opnieuw een individuele inkomenstoeslag toegekend krijgen.

Dit betekent een forse verbetering voor de rechthebbenden, maar ook een kostenbesparing als het gaat om uitvoeringskosten.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 7 Hardheidsclausule

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 8 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.